

Norges vassdrags- og energidirektorat,
Postboks 5091 Majorstua,
0301 Oslo.

Høringsuttalelse

i forbindelse med søknader om tillatelse til å bygge 8 småkraftverk i Fauske kommune.

Omsøkte kraftverk:

Saksnummer 200803490 Laksåga kraftverk,
Saksnummer 200904143 Kvannelva og Littje Tverråga kraftverk
Saksnummer 201003339 Galbmejohka kraftverk
Saksnummer 201208139 Oterelva kraftverk
Saksnummer 201208141 Granheibekken kraftverk
Saksnummer 201208143 Valffarjohka kraftverk
Saksnummer 201208149 Sjonståfossen kraftverk
Saksnummer 201300139 Tverråmo kraftverk

Sulitjelma-området har i dag 4 relativt store kraftverk. Store fordi de regulerer så og si alle elver/vassdrag og fjellvann av en viss størrelse i hele fjellområdet og i Sulitjelma-dalføret.

Nå planlegges 8 småkraftverk i tillegg, som skal samle opp de mindre bekkene for å gi ren fornybar energi inn på strømmettet. For oss som bor i Sulitjelma føler vi at dette ikke blir noen ren energi, til det vil naturen nå samlet bli alt for mye belastet. Sulitjelma-området har bidratt nok til fellesskapet på dette området. Og det er svært lite av verdiene som skapes, som blir ført tilbake til samfunnet.

De 8 småkraftverkene utgjør et lite tilskudd til kraftnettet. Disse elvene/fossene er de eneste som er igjen av uberørte vassdrag av litt størrelse i dalføret. Spesielt gjelder dette Laksåga, Kvannelva/Littje Tverråga, Galbmejohka, Granheibekken og Oterelva. Når det gjelder en eventuell utbyggingen av f.eks. Granheibekken vil denne gi inngrep i naturen med adkomstveier til inntaksdam og til selve kraftstasjonen. Veitraseene vil måtte følge de gamle forseggjorte ferdselsveiene som ble anlagt under den første gruvedriften på Sagmo og Jakobsbakken.

Det eneste utbyggingen som kan forsvares, og som kan være positiv for stedet, kan være Valffarjohka kraftverk. Men under visse forutsetninger: det skapes nytt liv i den gamle Fagerli kraftstasjonen nede ved museet, og kraftstasjonen etableres som et kraftproduserende "museumskraftverk".

Fagerli kraftstasjonen ble bygget i 1893, som et av de aller første vannkraftverk i Norge (sammen med Giken kraftstasjon i Sulitjelma). I dag er all maskinpark og utstyr fjernet fra bygningen og trolig sendt til andre museale interesser i utlandet. Bygningen ble i 2011 avsperrert p.g.a. fare for at den skulle kollapse. Forfallet begynner å bli svært synlig da det ikke utføres noen form for vedlikehold på bygningsmasse eller rørgate/damhus.

Ved en eventuell utbygging av Valffarjohka bør dette være en verdi som Sulitjelma-samfunnet skal få forvalte, hvor evt. avkastning styres tilbake til stedet. Valffarjohkbekken har allerede i dag svært liten vannføring ned til Fagerli. Dette skyldes vel at nedslaget over Lomivann-nivå ledes ned til Lomivann i tilførselstunnel (ref. NVE-kart), og slik ikke har større vannføring enn det tilsiget som kommer til nedenfor dette nivået. Gjennom regulering kan dette gi kraftproduksjon i periodene hvor et "museumskraftverk" er åpent for publikum.

Etableringen av et "museumskraftverk" vil ha stor museal betydning for området rundt den gamle kraftstasjonen. I tett nærhet finner vi Gruvemuseet, de flotte steinmurene/ruinene til smeltehytta (som ble oppført etter at den første brant ned i 1898), deler av prosessutstyret inne i smeltehytta, tuftene til vaskeri/slamvaskeri, røykkanaler. Like nedenfor museet finner vi også den første utskipningskaia for malmen, oppført i stein. Her ligger et flott friområde som kan opparbeides for besøkende til området. I dag står disse unike minnesmerkene fra et av datidens største industriområder uten noen form for vernestatus eller vedlikehold.

Med vennlig hilsen

Sverre Pettersen
Fagerli 58, 8230 Sulitjelma
Telefon: 75640684 Mobil: 95843726
E-post: syppetter@online.no Webside: www.sverrep.com

Sendes NVE og Fauske kommune